

Knjižnica Makse Samsa
Ilirska Bistrica

POSLOVNO POROČILO 2023

Vse kar delate, delajte s srcem.
Mlačen trud daje povprečne rezultate.
Dolijte olje na ogenj in izkusite izreden
uspeh vseh svojih prizadevanj.

(T. Smiley)

KAZALO

KAZALO	2
KAZALO TABEL	3
UVOD	5
1. KRATKA PREDSTAVITEV ZAVODA.....	5
2. VODSTVO IN ORGANI KNJIŽNICE.....	7
3. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI POJASNJUJEJO DELOVNO PODROČJE ZAVODA.....	8
3.1 ZAKONI.....	8
3.2 PODZAKONSKI PREDPISI	8
3.3 USTANOVITVENI IN INTERNI AKTI.....	8
4. DEJAVNOST ZAVODA	9
5. VIZIJA.....	10
6. POSLANSTVO.....	10
7. DOLGOROČNI CILJI.....	10
POGLED V LETO 2023	12
1. PROSTOR IN INVESTICIJE	12
2. RAČUNALNIŠKA OPREMLJENOST	12
3. ODPRTOST.....	12
4. KNJIŽNIČNO GRADIVO.....	13
4.1 PRIRAST GRADIVA 2023	13
4.1.1 Prirast ENOT knjižničnega gradiva.....	14
4.1.2 Prirast NASLOVOV knjižničnega gradiva.....	14
4.1.3 Prirast neknjižnega gradiva	15
4.1.4 Prirast knjižničnega gradiva od 2021 – 2023.....	15
4.2 ODPIS	15
4.3 TEMELJNA KNJIŽNIČNA ZALOGA.....	16
5. UPORABNIKI.....	16
5.1 ČLANSTVO.....	16
5.1.1 Novi člani	16
5.1.2 Aktivni člani	16
5.1.3 Delež vpisanih potencialnih uporabnikov.....	17
5.1.4 Članstvo v letih 2022 in 2023.....	17
6. IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	17
6.1 IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA NA DOM	17
6.2 IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V ČITALNICI	18
6.3 VSE SKUPAJ IZPOSOJENO KNJIŽNIČNO GRADIVO	18
6.4 MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA.....	19
7. OBISK.....	19
7.1 OBISK ZARADI IZPOSOJE IN PODALJŠANJA.....	19
7.2 OSTALI OBISK V KNJIŽNICI.....	19
7.2.1 Obisk dogodkov in prireditev knjižnice	20
7.2.2 Uporaba računalnika in dostop do interneta	20

7.2.3 Fotokopiranje in tiskanje	21
7.2.4 Obisk spletne strani, družabnih omrežij (Facebook) in YouTube kanala knjižnice ..	21
7.2.5 Uporaba elektronski virov	21
7.3 PRIMERJAVA MED OBISKOM IN IZPOSOJO GRADIVA NA DOM ZA LETO 2019-2023	22
8. KNJIŽNA IN KNJIŽNIČNA VZGOJA.....	22
8.1 DEJAVNOSTI ZA ODRASLE	22
8.1.1 Dogodki v knjižnici.....	22
8.1.2 Bibliopedagoške ure za odrasle.....	23
8.1.3 Projekti za odrasle	23
8.1.4 Priložnostne razstave	25
8.1.5 Bralna značka za odrasle Primorci beremo.....	26
8.1.6 Bralne ure	26
8.1.7 Premične zbirke	26
8.2 DEJAVNOSTI ZA MLADINO	27
8.2.1 Prireditve za mladino.....	27
8.2.2 Bibliopedagoške ure.....	27
8.2.3 Ure pravljic.....	28
8.2.4 Projekti in ostale dejavnosti v knjižnici	28
8.2.5 Počitniška bralna značka »Bralni metulj«	30
8.2.6 Priložnostne razstave	30
9. DOMOZNANSKI ODDELEK.....	32
10. BIBLIOBUS OSREDNJE KNJIŽNICE SREČKA VILHARJA KOPER.....	32
11. STROKOVNO DELO IN KNJIŽNIČNI DELAVCI	33
11.1 KNJIŽNIČNI DELAVCI.....	33
11.2 IZOBRAŽEVANJE KNJIŽNIČNIH DELAVCEV.....	33
11.3 STROKOVNO DELO	33
12. REALIZACIJA PLANA.....	34

KAZALO TABEL

Tabela 1: Prijava na razpise.....	12
Tabela 2: Primerjava odprtosti knjižnice 2021 -2023	12
Tabela 3: Prirast enot knjižničnega gradiva po načinu nabave	14
Tabela 4: Prirast enot po namembnosti in vrsti gradiva	14
Tabela 5: Prirast naslovov knjižničnega gradiva po načinu nabave	14
Tabela 6: Prirast naslovov po namembnosti in vrsti gradiva.....	14
Tabela 7: Prirast neknjižnega gradiva po enotah	15
Tabela 8: Prirast neknjižnega gradiva po naslovih	15
Tabela 9: Primerjava prirasta knjižničnega gradiva od 2021 – 2023	15
Tabela 10: Odpis knjižničnega gradiva po namembnosti in vrsti gradiva	15
Tabela 11: Temeljna knjižna zaloga gradiva na dan 31.12.2023	16
Tabela 12: Novo vpisani člani na dan 31.12.2023.....	16
Tabela 13: Aktivni člani v letu 2023.....	17
Tabela 14: Delež vpisanih potencialnih uporabnikov	17
Tabela 15: Primerjava članov knjižnice med letoma 2022 in 2023	17
Tabela 16: Izposoja knjižničnega gradiva na dom.....	18
Tabela 17: Izposoja knjižničnega gradiva na dom po vrsti gradiva	18
Tabela 18: Izposoja knjižničnega gradiva v čitalnici po oddelkih.....	18
Tabela 19: Izposoja knjižničnega gradiva v čitalnici po vrsti gradiva in uporabnikih	18
Tabela 20: Izposoja vsega knjižničnega gradiva v letu 2023	18

Tabela 21: Obisk knjižnice zaradi izposoje, podaljšanja gradiva ...	19
Tabela 22: Ostali obisk uporabnikov v knjižnici	19
Tabela 23: Skupaj obisk v knjižnici v letu 2023	20
Tabela 24: Vrste dogodkov in število prireditev v letu 2023 v knjižnici	20
Tabela 25: Skupaj število obiskovalcev prireditev knjižnice	20
Tabela 26: Primerjava med obiskom in izposajo gradiva na dom za leto 2019 – 2023	22
Tabela 27: Prirast domoznanskega gradiva v letu 2023	32
Tabela 28: Struktura delovnih mest.....	33
Tabela 29: Leto 2023 v primerjavi z letoma 2021 in 2022	34
Tabela 30: Merljivi kazalci - triletno povprečje.....	35
Tabela 31: Obisk in izposoja knjižničnega gradiva	35

UVOD

Poslovno poročilo, ki je del letnega poročila, pripravlja **mag. Damijana Hrabar**, direktorica in bibliotekarka **Tadeja Raspor**. V nadaljevanju sledijo splošni podatki o zavodu, pravna ureditev in organiziranost zavoda, kadrovska struktura, poročilo o doseženih ciljih in rezultatih z odmiki od plana ter poročilo o drugih dosežkih pri poslovanju v proučevanem obdobju.

Za sestavo poročila o poslovanju Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica so bili uporabljeni podatki iz:

- programa dela za leto 2023
- letnih statistik
- o uporabi knjižničnega gradiva
- o številu izposojenih enot
- o načinu, vrstah in oblikah pridobljenega gradiva
- podatkov o dodatnih dejavnostih in aktivnostih
- standardov SIK Slovenije.

1. KRATKA PREDSTAVITEV ZAVODA

Knjižnica Makse Samsa je osrednja splošna knjižnica, ki opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za 13.362 prebivalcev (SURS na dan 1.1.2023), ki živijo na področju Občine Ilirska Bistrica. Knjižnično mrežo v občini poleg osrednje splošne Knjižnice Makse Samsa, sestavljajo še postajališča premične zbirke v Domu starejših občanov, na Snežniku, na Sviščakih, na Mašunu, v Ribiškem domu na Sozah, v Moščenički Dragi (Hrvaška), v Večgeneracijskem centru v Domu na Vidmu, v Solnem mlinu v restavraciji Škorpion, ter potujoča knjižnica iz Kopra, ki enkrat mesečno obiskuje sedem krajev (8 postajališč) v Brkinih.

Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica je bila kot samostojni zavod uradno registrirana leta 1964.

Skrajšano ime zavoda: KMS

Sedež javnega zavoda: Ilirska Bistrica, Trg Maršala Tita 2

Matična številka: 5051860

Transakcijski račun: 01238-6030370848 pri RUJP Postojna

Davčna številka: 57869197

Telefonska številka: 05 714 41 18

Elektronski naslov: sikilb@knjiznica-ilb.si

Spletna stran: <http://www.knjiznica-ilb.si>

Kulturno in posvetno življenje v občini ima korenine že v preteklosti. Leta 1864 je bila v Ilirski Bistrici ustanovljena Čitalnica, ki je bila 12. po vrsti v Sloveniji. V njej je delovala tudi skromna knjižnica. Po izbruhu 1. svetovne vojne je kulturno življenje zamrlo. Šele po vojni so se domoljubi zopet začeli zbirati v Čitalnici – tu je bila še vedno tudi skromna knjižnica. Leta 1925 pa je italijanska oblast, ki se sprva ni vtikala v kulturno življenje, razpustila Čitalnico. V njene prostore so se naselili Italijani, arhiv in knjige pa so porazgubili. Nekaj stvari so odnesli posamezniki, veliko dragocenega kulturnega pričevanja pa so uničili črnosrajčniki.

Tako se je žalostno končalo poglavje kulturnega in posvetnega delovanja Čitalnice v Ilirski Bistrici. Knjižnica je začela s svojim nekoliko drugačnim delom in programom šele po 2. svetovni vojni. Vedeti moramo, da se je med vojno izgubilo ali dokončno uničilo veliko knjižnega gradiva saj je okupator teptal vse, kar je bilo slovenskega. Po 2. svetovni vojni segajo začetki knjižničarstva v leto 1950. Takrat je delovalo kar 11 ljudskih knjižnic v občini in imeli so 2558 enot knjižnega fonda. Svoje kulturno poslanstvo je knjižnica v letih 1950 – 1957 opravljala pod okriljem kulturno umetniškega društva »Svoboda« in sicer najprej v prostorih v Levstikovi ulici (bivši Center za socialno delo), nato pa se je selila v Logarjevo hišo, v Cankarjevo ulico, v Verbičevo hišo ter nato v Dom družbenih organizacij.

Šele leta 1960 je ljudski odbor ustanovil Ljudsko knjižnico v Ilirski Bistrici kot samostojno delovno organizacijo, ki je delovala v Šajnovi hiši. Občinska skupščina je potem knjižnico leta 1964 uradno preimenovala v Matično knjižnico, ki se je tega leta tudi registrirala kot samostojna knjižnica in se preselila v Jurčičevo ulico (bivša Glasbena šola).

V obdobju do leta 1968 se je matična knjižnica večkrat selila in zaradi nevzdržnih razmer končno v letu 1968 dobila primeren, na novo opremljen prostor v zgradbi občinske skupščine, kjer je bila prej lekarna, danes pa je tam Matični urad. Knjižnica je tam delovala na približno 83 m² prostora.

Takrat je imela knjižnica 7462 enot knjižnega gradiva. Z leti se je nato knjižni fond večal in prostora je bilo zopet premalo.

Leta 1982 se je knjižnica preselila na novo lokacijo – v pritličje Šketove hiše, na današnji Trg Maršala Tita. Tega leta je imela knjižnica 24.491 knjig in 200 m² prostorov.

13. julija 1985 se je iz Matične knjižnice preimenovala v Knjižnico Makse Samsa in sicer je poimenovanje dobila po domači pesnici Maksu Samsu.

Prva ravnateljica knjižnice je bila Darinka Žbogar, za njo je ravnateljstvo prevzela Manica Klemenc.

Knjižnica je poslovala na 200 m² prostorov, ki pa so kmalu postali pretesni za vso knjižnično zalogo in tudi dodatna dejavnost se ni več izvajala.

Ravnateljstvo je leta 1994 prevzela Damijana Hrabar, ki je posebno skrb namenila rešitvi prostorske stiske.

Občina Ilirska Bistrica in Ministrstvo za kulturo sta s finančnimi sredstvi leta 2001 obnovili in na novo dogradili knjižnico, ki še danes domuje na isti lokaciji, le da razpolaga z 1000 m² površine, od tega je 765 m² same knjižnične površine. Načrte za novo knjižnico je izdelal domači arhitekt Leon Belušič.

Knjižnica je tako pridobila nove prostore: veliko čitalnico za odrasle, pravljčni kotichek za najmlajše, glasbeno sobo, domoznanski oddelek s študijsko čitalnico, skladišče, prostore za obdelavo knjižničnega gradiva, računalnike za iskanje po elektronskih virih in za deskanje po internetu...

Knjižnica Makse Samsa je javni zavod, katerega ustanovitelj je Občina Ilirska Bistrica, ki je tudi lastnica vsega premoženja.

Smo edina profesionalna kulturna ustanova v občini in tako prirejamo veliko število prireditev za zelo širok krog občanov.

Knjižnico vodi in zastopa **direktorica mag. Damijana Hrabar**.

2. VODSTVO IN ORGANI KNJIŽNICE

SVET KNJIŽNICE sestavlja sedem članov, od tega so štirje člani predstavniki ustanovitelja – Občine Ilirska Bistrica :

- Metka Klanac – predsednica Sveta zavoda
- Danijel Ujčič
- Igor Karlič
- Simon Vičič

Dve članici, predstavnici zaposlenih :

- Tadeja Raspor – podpredsednica Sveta zavoda
- Tamara Hrabar

Ena članica, predstavnica uporabnikov:

- Marija Majkič.

V tej sestavi je bil Svet zavoda imenovan osmega oktobra leta 2020 za dobo 5 let.

Svet zavoda ima naslednje naloge :

- nadzira zakonitost dela in poslovanja javnega zavoda,
- spremlja, analizira in ocenjuje delovanje knjižnice,
- predlaga ustanoviteljici revizijo poslovanja knjižnice, ki jo lahko opravi tudi notranji revizor ustanoviteljice,
- ocenjuje delo direktorja,
- daje soglasje k strateškemu načrtu, programu dela, finančnemu načrtu, sistemizaciji delovnih mest, organizaciji dela, kadrovskemu načrtu, načrtu nabav, zavodski kolektivni pogodbi in drugim aktom, ki urejajo pomembna vprašanja v zvezi z delovanjem knjižnice, ter nadzira njihovo izvajanje,
- daje soglasje k cenam javnih kulturnih dobrin,
- razpisuje, imenuje in razrešuje direktorja knjižnice,
- sklepa pogodbo o zaposlitvi z direktorjem,
- razpisuje volitve predstavnikov delavcev v svet zavoda,
- opravlja druge naloge določene z zakonom in tem odlokom.

Delo je bilo načrtovano v skladu s programom, ki ga je dne 22. 2. 2023 sprejel Svet knjižnice.

Svet knjižnice je v letu 2023 imel 3 redne in 4 korespondenčne seje.

3. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI POJASNJUJEJO DELOVNO PODROČJE ZAVODA

3.1 ZAKONI

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (UL RS 96/2002 in spremembe)

Zakon o knjižničarstvu (UL RS 87/2001, 96/2002,)

Zakon o zavodih (UL RS 12/91, 17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94 – odločba US, 8/96, 36/00 in spremembe)

Zakon o višini stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov

Zakon o določitvi minimalne plače in o načinu usklajevanja plač

Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (UL RS, št. 95-07-uradno prečiščeno besedilo, 17/07, 58/08 in 80/08)

Zakon o javnih naročilih

Zakon o varstvu osebnih podatkov

3.2 PODZAKONSKI PREDPISI

Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS(UL RS 45/94 in spremembe)

Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (UL RS 29/03)

Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (UL RS 28/23)

Pravilnik o napredovanju zaposlenih v javnih zavodih na področju kulture (UL RS 41/94 in spremembe)

Pravilnik o merilih za ugotavljanje delovne uspešnosti direktorjev s področja kulture (UL RS 7/2009)

Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028) (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 2018)

Navodila za izločanje in odpis knjižničnega gradiva (NUK, 13.6.2003)

3.3 USTANOVITVENI IN INTERNI AKTI

Odlok o ustanovitvi zavoda Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica (Uradne objave Snežnik, št. 7/2003).

Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Knjižnice Makse Samsa

Sistemizacija delovnih mest Knjižnice Makse Samsa
Pravilnik o kriterijih in merilih za ugotavljanje delovne uspešnosti
Pravilnik za oddajo javnih naročil male vrednosti v Knjižnici Makse Samsa
Požarni red
Pravilnik o zavarovanju osebnih podatkov
Pravilnik o računovodstvu
Pravilnik o blagajniškem poslovanju

4. DEJAVNOST ZAVODA

Dejavnost zavoda je opredeljena v Odloku o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica (Uradne objave Snežnik, št. 7/2003).

Dejavnost knjižnice, ki jo opravlja v javnem interesu, kot javno službo je da:

- zbira, obdeluje, hrani in posreduje knjižnično gradivo,
- zagotavlja dostop do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izposoja knjižnično gradivo, svetuje, pomaga pri njegovi izbiri in uporabi,
- izdeluje knjižnične kataloge, podatkovne zbirke in druge informacijske vire,
- posreduje bibliografske in druge informacijske proizvode in storitve, sodeluje v medknjižnični izposoji in pri posredovanju informacij,
- pridobiva in izobražuje uporabnike,
- informacijsko opismenjuje,
- varuje knjižnično gradivo, ki je kulturni spomenik,
- opravlja drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo,
- zbira, obdeluje, varuje in posreduje domoznansko gradivo,
- zagotavlja dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- za uporabnike s posebnimi potrebami organizira druge oblike posredovanja knjižničnega gradiva (izposoja na domu, izposoja po pošti in drugo),
- izdaja kataloge, bibliografije in druge strokovne publikacije o knjižničnem gradivu,
- utrjuje in razvija strokovnost, organiziranost, povezanost in enotnost knjižnične dejavnosti in knjižničarske stroke,
- izvaja bibliografska, informacijska, dokumentacijska in komunikacijska dela, namenjena javnosti,
- sodeluje v vse življenjskem učenju,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizira kulturne prireditve, ki so povezane s knjižnično dejavnostjo,
- prireja predavanja, tečaje, seminarje, strokovna posvetovanja, simpozije,
- vzdržuje stike s sorodnimi knjižnicami doma in v tujini,
- izmenjuje knjižnične prireditve in razstave,
- pripravlja in izdeluje vse vrste publikacij v knjižni in neknjižni obliki,

- prodaja umetniške izdelke,
- izvaja temeljne raziskave na področju teorije in prakse knjižničarstva,
- v okviru domoznanske dejavnosti izvaja temeljne raziskave na področju družboslovja in humanistike.

5. VIZIJA

Naša knjižnica predstavlja bogat kulturni hram, kjer združujemo ljudi, znanje, tehnologijo in zabavo. Poseben poudarek dajemo delu z mladimi bralci, saj se zavedamo, da jih s knjižnično vzgojo oblikujemo, da postanejo razgledani občani, bodoči znanstveniki, modreci ali pa prijetni sogovorniki, ki bodo s svojim zgledom vzor v lokalni skupnosti in državi nasploh.

Z željo, da okrepimo svojo vlogo kulturnega in informacijskega središča bomo tudi v prihodnje sledili razvoju na področju naše dejavnosti, bogatili našo ponudbo in si prizadevali, da tudi knjižnica pripomore h kakovostnejšemu življenju v našem okolju.

Za dobrobit lokalnega in širšega okolja si prizadevamo:

- ostati uporabnikom prijazna in domača knjižnica ter obenem multikulturno, multimedijsko in informacijsko središče;
- vzdrževati, ohranjati in širiti temeljno knjižnično zbirko ter omogočati bralcem prost pristop pri izbiri knjižničnega gradiva;
- ustvarjalno se odzivati na spremembe v okolju in na zahteve ter želje uporabnikov.

6. POSLANSTVO

Knjižnica Makse Samsa je osrednja splošna knjižnica, ki opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za prebivalce, ki živijo na področju Občine Ilirska Bistrica in tudi širše. Naše temeljno poslanstvo je nakup, obdelava, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva na vseh različnih medijih in nudenje storitev vsem starostnim in družbenim skupinam v svojem okolju. Knjižnica predstavlja srce mesta in je center kulturnega dogajanja in deluje po principu čim več storitev in informacij v najkrajšem možnem času za vse strukture naših uporabnikov. Imamo prijetne prostore za preživljanje prostega časa, za druženje in klepet ob dobri knjigi, za srečanja z raznimi ustvarjalci in za popestritev kulturnega življenja.

7. DOLGOROČNI CILJI

Splošni cilj - povečati dostopnost in kakovost knjižničnih storitev. Predvsem pa želimo:

- razvijati bralno kulturo med vsemi občani našega kraja
- povečati število aktivnih članov
- presegati minimalni letni nakup knjižničnega gradiva
- prirejati literarne večere, razstave, potopisna predavanja, bibliopedagoške ure za osnovnošolce in srednješolce

- biti uporabnikom prijazna knjižnica, kjer je možno prejeti informacije na vseh medijih v najkrajšem možnem času.

Cilji razvoja knjižnične dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica in s tem prvenstveno naloga Knjižnice Makse Samsa pa je, ob izpolnjevanju normativov in standardov, upoštevanju zahtev uporabnikov in povezovanju vseh knjižnic v občini, v enoten občinski knjižnično informacijski sistem, omogočiti pokritost celotnega ozemlja in zajetost celotnega prebivalstva ilirskobistriške občine s knjižnično dejavnostjo, kar pomeni slehernemu občanu enake možnosti dostopa do knjižničnega gradiva, kot sredstva zadovoljevanja izobraževalnih, informacijskih in kulturnih potreb občanov.

POGLED V LETO 2023

1. PROSTOR IN INVESTICIJE

Knjižnica ima 1015 m² površine, od tega je 765 m² knjižničnih površin. Zaradi nizkih finančnih sredstev v letu 2023 smo opravili le nujna vzdrževalna dela v in na stavbi knjižnice. Občina pa je izvedla nakup in montažo nove toplotne črpalke za gretje in hlajenje. V lanskem letu smo se z dvema projekti uspešno prijavi na razpis za dodelitev sponzorskih sredstev Zavarovalnice Triglav.

Tabela 1: Prijava na razpise

Razpis, število prijavljenih/uspešnih projektov	1
Ministrstvo za kulturo - nakup gradiva	16.716,00 €
Zavarovalnica Triglav – Predšolska bralna značka	500,00 €
Zavarovalnica Triglav – Bralni metulj	1.600,00 €
SKUPAJ	18.816,00 €

2. RAČUNALNIŠKA OPREMLJENOST

Za uporabnike je na voljo 6 osebnih računalnikov z možnostjo dostopa do interneta in virtualne knjižnice COBISS. Za potrebe tiskanja je uporabnikom na voljo en tiskalnik. Knjižničarji smo pri svojem delu uporabljali 8 osebnih računalnikov z internetom, 3 prenosne računalnike, 10 tiskalnikov ter 5 čitalcev črtne kode.

3. ODPRTOST

Uredba o osnovnih storitvah knjižnic določa obratovalni čas za osrednjo knjižnico 8 ur dnevno 5 dni v tednu, ter v soboto 5 ur. Knjižnica Makse Samsa je tedensko odprta 54 ur. Skupaj s postajališči premičnih zbirk in obiskom koprškega bibliobusa je bila knjižnica za uporabnike v **letu 2023 odprta 3.495 ur (letno 261ur/1.000 prebivalcev (0,26 ure na prebivalca)).**

Tabela 2: Primerjava odprtosti knjižnice 2021 -2023

	2021	2022	2023
število ur letno	2.879	3.105	3.495
ur/1000 prebivalcev	215	231	261

4. KNJIŽNIČNO GRADIVO

Knjižnično gradivo Knjižnica Makse Samsa pridobiva z nakupom in darovi. Nakup gradiva je za knjižnico edini način, s katerim si zagotavlja izgradnjo kvalitetne knjižnične zbirke v skladu s svojo nabavno politiko. Vendar je letni obseg nakupa novega gradiva odvisen od finančnih sredstev, ki jih knjižnica pridobi za te namene.

Knjižnica si vsako leto pripravi načrt, iz katerega je razvidna vsebinska in količinska nabavna politika. Pri nakupu gradiva knjižnica smiselno dopolnjuje svoj fond, ga ohranja aktualnega, ga prilagaja potrebam in željam uporabnikom ter ciljem kulturne politike (spodbujanje bralne kulture, večanju informacijske pismenosti in vseživljenjskemu izobraževanju). Nabavna politika Knjižnice Makse Samsa za leto 2023 izhaja iz strokovnih standardov, zakonodaje in nacionalnega programa za kulturo, ki se nanašajo na izgradnjo zbirke (Zakon o knjižničarstvu, Pravilnik o izvajanju knjižnične dejavnosti kot javne službe, 2003; Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028) in sicer:

- letni prirast najmanj 250 izvodov knjig na 1.000 prebivalcev,
- letni prirast najmanj 25 izvodov neknjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev,
- najmanj 100 naslovov tekoče naročenih serijskih publikacij letno,
- letni prirast 50 % naslovov strokovnega, ter 50 % naslovov leposlovnega gradiva,
- letni prirast 30 % naslovov gradiva za mladino, ter 70 % naslovov gradiva za odrasle,
- v skladu z nacionalnim programom za kulturo knjižnica kupi najmanj 15 % naslovov publikacij v javnem interesu z aktualnega seznama subvencioniranih publikacij, katerih izdajo finančno podpre Javna agencija za knjigo,
- v nakup gradiva knjižnica vključi izdaje vsaj 50 slovenskih založb.

4.1 PRIRAST GRADIVA 2023

Nakup knjižničnega gradiva v letu 2023 je bil izveden v skladu s prejetimi sredstvi za nakup gradiva. Čeprav Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice predvidevajo nakup 250 enot knjižnega in 25 enot neknjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev, smo za leto 2023 planirali manjši nakup enot knjižničnega gradiva, predvsem zaradi vsakoletnega zmanjševanja oz. istih prejetih finančnih sredstev financirjev, ter višjih cen gradiva na trgu. Planirali smo nakup 2.428 enot gradiva. Knjižnica je za nakup namenila več lastnih sredstev, več sredstev kot smo načrtovali smo prejeli tudi od Občine, zato je nakup obsegal 3.090 enot knjižničnega gradiva, skupaj z darovi znaša prirast 3.354 enot knjižničnega gradiva.

Za nakup gradiva smo iz Proračuna Občine Ilirska Bistrica dobili 43.034,00 € in od Ministrstva za kulturo 16.716,00 €. Iz lastnih prihodkov, ki smo jih pridobili med letom smo za nakup gradiva dali še lastni prihodek v znesku 12.081,00 € zato, da bi našim uporabnikom omogočili kvalitetno in raznoliko izposojlo gradiva. Skupaj smo za nakup gradiva namenili **71.831 €**.

NAKUP E-KNJIG Biblos in zvočnih knjig Audibook - 417 NASLOVOV V LETU 2023 + nakup elektronskih virov (Ius in FinD Info, Gvin, Encyclopedia Britannica, PressReader, v znesku 3.884 € (3.552 € iz sredstev Ministrstva za kulturo ter 332 € iz sredstev občine).

4.1.1 Prirast ENOT knjižničnega gradiva

a) po načinu nabave

Tabela 3: Prirast enot knjižničnega gradiva po načinu nabave

	nakup	dar	SKUPAJ
knjige	2.931	188	3.119
serijske publikacije	75	40	115
neknjižno gradivo	84	36	120
SKUPAJ	3.090	264	3.354

V letu 2022 smo imeli 3.273 enot prirasta knjižničnega gradiva.

b) po namembnosti in vrsti gradiva

Tabela 4: Prirast enot po namembnosti in vrsti gradiva

	knjige	serijske publikacije	neknjižno gradivo	skupaj
odrasli	1.685	112	92	1.889
mladina	1.434	3	28	1.465
skupaj	3.119	115	120	3.354

4.1.2 Prirast NASLOVOV knjižničnega gradiva

a) po načinu nabave

Tabela 5: Prirast naslovov knjižničnega gradiva po načinu nabave

	nakup	dar	SKUPAJ
knjige	2.007	154	2.159
serijske publikacije	75	31	106
neknjižno gradivo	105	5	110
SKUPAJ	2.114	190	*2.367

*Knjižno gradivo ima lahko neknjižne priloge, oziroma je lahko enota v naslovu dar in nakup, zato se pri vmesnih prikazih statističnih podatkov upošteva večkrat. V skupnem seštevku naslovov pa se upošteva samo enkrat.

V letu 2022 smo pridobili 2.323 naslovov knjižničnega gradiva.

b) po namembnosti in vrsti gradiva

Tabela 6: Prirast naslovov po namembnosti in vrsti gradiva

	knjige	serijske publikacije	neknjižno gradivo	skupaj
odrasli	1.276	103	89	1.466
mladina	887	3	21	905
skupaj	2.159	106	110	*2.367

*Knjižno gradivo ima lahko neknjižne priloge, oziroma je lahko enota v naslovu dar in nakup, zato se pri vmesnih prikazih statističnih podatkov upošteva večkrat. V skupnem seštevku naslovov pa se upošteva samo enkrat.

4.1.3 Prirast neknjižnega gradiva

a) enote

Tabela 7: Prirast neknjižnega gradiva po enotah

2023	kartogr. gradivo	slikovno gradivo	notno gradivo	video gradivo	zvočni posnetki	e- viri	predmeti	večvrstno gradivo	skupaj
odrasli	1	18	0	67	6	1	0	0	93
mladina	0	8	3	5	5	2	3	1	27
skupaj	1	26	3	72	11	3	3	1	120

b) naslovi

Tabela 8: Prirast neknjižnega gradiva po naslovih

2023	kartogr. gradivo	slikovno gradivo	notno gradivo	video gradivo	zvočni posnetki	e- viri	predmeti	večvrstno gradivo	skupaj
odrasli	1	18	0	67	3	1	0	0	90
mladina	0	7	2	5	4	1	2	1	22
skupaj	1	25	2	72	7	2	2	1	110*

4.1.4 Prirast knjižničnega gradiva od 2021 – 2023

Tabela 9: Primerjava prirasta knjižničnega gradiva od 2021 – 2023

	2021		2022		2023	
	vse	nakup	vse	nakup	vse	nakup
število enot	3.266	3.071	3.273	2.999	3.354	3.118
% / preteklo leto	/	/	100,21%	97,65%	102%	103,96%

4.2 ODPIS

Odpisano gradivo je e knjižnično gradivo, ki je bilo trajno odstranjeno iz knjižnične zbirke. Podatki o odpisanem gradivu se izbrišejo iz javnih katalogov. V letu 2023 smo v okviru rednega odpisa iz knjižnične zbirke izločili 846 enot knjižničnega gradiva. Gre za dotrajano ali zastarelo gradivo. Z odpisanim gradivom ravnamo v skladu z Navodili za izločanje in odpis knjižničnega gradiva.

Odpis predstavlja 0,7 % temeljne zaloge knjižničnega gradiva iz leta 2023 (**31.12.2023 = 128.362 enot**).

Tabela 10: Odpis knjižničnega gradiva po namembnosti in vrsti gradiva

	knjige	serijske p.	neknjižno g.	SKUPAJ
odrasli	177	87	10	274
mladina	528	8	36	572
SKUPAJ	705	95	46	846

4.3 TEMELJNA KNJIŽNIČNA ZALOGA

Splošna knjižnica ima ustrezen obseg gradiva, če ima v osrednji, krajevnih in potujoči knjižnici skupaj najmanj 3,7 enote gradiva na prebivalca svojega območja in v okviru tega najmanj 0,3 enote neknjižnega gradiva na prebivalca ter omogoča dostop do elektronskih virov (11. čl. Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe).

Ob koncu leta 2023 smo imeli v knjižnici 128.362 enot knjižničnega gradiva ali 9,6 enote na prebivalca (po podatkih SURS: januar 2023 - Občina Ilirska Bistrica 13.362 prebivalcev) v občini. V okviru tega ima knjižnica 8.815 enot neknjižnega gradiva, kar znaša 0,6 enot na prebivalca.

TKZ 2022 + PRIRAST 2023 – ODPIS 2023 +/- najdeno oz. prerazporejeno gradivo = TEMELJNA KNJIŽNIČNA ZALOGA 2023

125.853 + 3.354 - 846 + 1 = 128.362 enot knjižničnega gradiva

Tabela 11: Temeljna knjižna zaloga gradiva na dan 31.12.2023

	knjige	serijske p.	neknjižno g.	SKUPAJ
2023	117.445	2.102	8.815	128.362
odrasli	75.333	1.861	6.396	83.590
mladina	42.112	241	2.419	44.772

5. UPORABNIKI

5.1 ČLANSTVO

5.1.1 Novi člani

V letu 2023 se je v knjižnico vpisalo 247 novih članov.. Med njimi prevladujejo predšolski in šolski otroci, zaposleni uporabniki ter upokoenci. Najmanj se je na novo vpisalo srednješolcev in študentov, ter brezposelnih oseb. Za dostop do e-knjig in zvočnih knjig ter elektronskih virov smo novim uporabnikom tudi v letu 2023 omogočili brezplačni spletni vpis v knjižnico. Preko spleta se je vpisalo 15 novih članov.

Tabela 12: Novo vpisani člani na dan 31.12.2023

	2023	mladina	odrasli	skupaj
knjižnica		151	96	247
bibliobus		0	2	2
SKUPAJ		151	98	249

5.1.2 Aktivni člani

Knjižnica kot aktivnega člana šteje le tiste uporabnike, ki so v poročevalskem obdobju vsaj enkrat obiskali knjižnico oziroma uporabili njene informacijske vire, storitve ali opremo.

Tabela 13: Aktivni člani v letu 2023

2023	mladina	odrasli	skupaj
knjižnica	928	1.939	2.867
premične zbirke	69	741	810
bibliobus	4	25	29
SKUPAJ	1.001	2.705	3.706

5.1.3 Delež vpisanih potencialnih uporabnikov

Potencialni uporabniki knjižnice so skupina posameznikov (za knjižnico se upošteva število prebivalcev Občine Ilirska Bistrica) za katere je bila knjižnica ustanovljena, da bi jim zagotavljala informacijske vire in knjižnične storitve.

Tabela 14: Delež vpisanih potencialnih uporabnikov

2023	prebivalstvo*	potencialni uporabniki	aktivni člani	delež preb./ak.člani
Ilirska Bistrica	mladina	1.799	1.001	55,60%
*(SURS 1.1.2023)	odrasli	11.563	2.705	23,30%
	skupaj	13.362	3.706	27,70%

V letu 2023 smo izbrisali 11 aktivnih članov knjižnice.

5.1.4 Članstvo v letih 2022 in 2023

Tabela 15: Primerjava članov knjižnice med letoma 2022 in 2023

	2022	2023	%
novi člani	228	249	109,2
aktivni člani	3.686	3.706	100,5

6. IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

6.1 IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA NA DOM

Navedeni obseg izposoje gradiva je bil izmerjen v sistemu COBISS (v knjižnici in bibliobusu), in sicer so bile upoštevane vse transakcije, ki so se izvedle preko tega sistema (izposoja gradiva na dom in podaljšanje). V izposoji gradiva na dom so upoštevani tudi podatki o izposoji v premičnih zbirkah, ki se ne beleži v COBISS-u.

Tabela 16: Izposoja knjižničnega gradiva na dom

	knjige	serijske pub.	neknjižno gr.	skupaj
knjižnica	125.431	3.287	4.295	133.013
premične zbirke	8.847	1.567	99	10.513
bibliobus	582	0	52	634
SKUPAJ	134.860	4.854	4.446	144.160

Tabela 17: Izposoja knjižničnega gradiva na dom po vrsti gradiva

leto 2023	strokovne knjige	leposlovje knjige	serijske publik.	neknjižno gradivo	skupaj
odrasli	32782	53515	4533	2550	93380
mladina	24968	23595	321	1896	50780
SKUPAJ	57750	77110	4854	4446	144160

6.2 IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V ČITALNICI

Pri izposoji knjižničnega gradiva v čitalnico upoštevamo gradivo (revije, časopise, knjige, referenčno gradivo), katero so uporabniki pregledovali in uporabljali v prostorih knjižnice. Izposojeno gradivo v čitalnico je bilo evidentirano preko sistema COBISS in po ročni evidenci strokovnih delavk knjižnice.

Tabela 18: Izposoja knjižničnega gradiva v čitalnici po oddelkih

2023	knjige	serijske publikacije	neknjižno gradivo	skupaj
čitalnica	1.689	11.598	150	13.437
domoznanski oddelek	198	987	1.540	2.725
SKUPAJ	1.887	12.585	1.690	16.162

Tabela 19: Izposoja knjižničnega gradiva v čitalnici po vrsti gradiva in uporabnikih

leto 2023	strokovne knjige	leposlovje knjige	serijske publikacije	neknjižno gradivo	skupaj
odrasli	587	191	11.828	501	13.107
mladina	769	340	757	1.189	3.055
SKUPAJ	1.356	531	12.585	1.690	16.162

6.3 VSE SKUPAJ IZPOSOJENO KNJIŽNIČNO GRADIVO

Tabela 20: Izposoja vsega knjižničnega gradiva v letu 2023

	knjige	serijske publ.	neknjižno gr.	skupaj
IZP. NA DOM	134.860	4.854	4.446	144.160
IZP. V ČITAL.	1.887	12.585	1.690	16.162
SKUPAJ	136.747	17.439	6136	160.322

V letu 2023 smo pri izposoji gradiva na dom v primerjavi z letom 2022 zabeležili za 0,8 % več izposojenih enot gradiva.

6.4 MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA

V letu 2023 smo si iz drugih knjižnic za naše člane izposodili **167** monografskih publikacij in naročili **12** člankov. Naša knjižnica pa je v druge knjižnice izposodila **156** monografskih publikacij. Tudi v letu 2023 smo našim uporabnikom omogočili uporabo medknjižnične izposoje preko sistema COBISS/OPAC z uporabo aplikacije Moja knjižnica.

7. OBISK

7.1 OBISK ZARADI IZPOSOJE IN PODALJŠANJA

Navedeni obisk za knjižnico in bibliobus je bil izmerjen v sistemu COBISS, in sicer so bile upoštevane vse transakcije (izposoja gradiva, vračilo gradiva, podaljšanje izposoje, plačila pri blagajni). V podatke v tabeli pa ni všteti obisk, pri katerem ni prišlo do nobene transakcije v sistemu COBISS, torej niso všteti obiski uporabnikov, ki so gradivo samo iskali in si niso ničesar izposodili, ki so iskali samo informacije... Upoštevan pa je obisk uporabnikov, kateri so si izposodili gradivo v premičnih zbirkah knjižnice.

Tabela 21: Obisk knjižnice zaradi izposoje, podaljšanja gradiva ...

	ODRASLI	MLADINA	SKUPAJ
knjižnica	47.409	11.034	58443
premične zbirke	5.492	1294	6786
bibliobus	111	8	119
SKUPAJ	53.012	12.336	65.348

7.2 OSTALI OBISK V KNJIŽNICI

Pri ostalem obisku v knjižnici so všteti obiski uporabnikov, ki so knjižnico obiskali za uporabo gradiva v čitalniških prostorih knjižnice, zaradi uporabe računalnika oz. interneta v knjižnici, zaradi obiska prireditvev oz. drugih dogodkov (obiski vrtcev, šol, izobraževanj ...) ter uporabnikov, kateri so iskali različne referenčne informacije v knjižnici. Upoštevali smo tudi virtualni obisk prireditvev oz. dogodkov objavljenih na spletni strani Youtub-a knjižnice.

Tabela 22: Ostali obisk uporabnikov v knjižnici

	ODRASLI	MLADINA	SKUPAJ
čitalnica	9.868	2.841	12.709
prireditve	10.413	9.119	19.532
uporaba interneta	265	41	306
referenčne informacije	18.396	3.862	22.258
SKUPAJ	38.942	15.863	54.805
prireditve (virtualni obisk)			12.242
SKUPAJ OBISK KNJIŽNICE			67.047

Tabela 23: Skupaj obisk v knjižnici v letu 2023

	ODRASLI	MLADINA	SKUPAJ
IZPOSOJA	53.012	12.336	65.348
OST.OBISK	38.942	15.863	54.805
skupaj obisk v knjižnici	91.954	28.199	120.153
virtualni obisk			12.242
SKUPAJ OBISK KNJIŽNICE			132.395

7.2.1 Obisk dogodkov in prireditev knjižnice

V letu 2023 je knjižnica za svoje uporabnike pripravila oz. izvajala dogodke in prireditve v knjižnici, ter objavljala video pravlјice tudi na Youtube kanalu knjižnice.

Tabela 24: Vrste dogodkov in število prireditev v letu 2023 v knjižnici

	obiskovalci			število prireditev		
	ODRASLI	MLADINA	SKUPAJ	odrasli	mladina	skupaj
prireditve	2.060	502	2562	22	9	31
bibliopedagoške ure	1.015	2.184	3199	76	99	175
ure pravlјic	93	935	1028	0	54	54
knjižna uganka	0	960	960	0	24	24
kvizi	0	189	189	0	2	2
Bralna značka	110	182	292	1	2	3
delavnice	21	167	188	0	9	9
razstave	6.600	4.000	10600	45	43	88
bralne ure	512	0	512	29	0	29
SKUPAJ	10.413	9.119	19.532	173	242	415

Tabela 25: Skupaj število obiskovalcev prireditev knjižnice

	2023	
	obiskovalci	število dogodkov
obisk v knjižnici	19.532	415
virtualni obisk	12.242	37
skupaj	31.774	452

7.2.2 Uporaba računalnika in dostop do interneta

V letu 2023 je 306 uporabnikov uporabljalo osebne računalnike oz. internet v knjižnici. Do interneta je v knjižnici preko pametnih telefonov, osebnih prenosnih računalnikov, tablic ... dostopalo okoli 554 uporabnikov knjižnice. Skupaj 860 uporabnikov.

7.2.3 Fotokopiranje in tiskanje

Za potrebe uporabnikov smo v knjižnici leta 2023 naredili 1.300 fotokopij oz. izpisov na tiskalnike.

7.2.4 Obisk spletne strani, družabnih omrežij (Facebook) in YouTube kanala knjižnice

Knjižnica je vzdrževala, dopolnjevala in posodabljala domačo spletno stran na spletnem naslovu <http://www.knjiznica-ilb.si>. Redno smo objavljali vabila za prireditve in druge dogodke, spremembe urnika odprtosti in ostale informacije. Vse informacije so si lahko uporabniki ogledali tudi na družabnem omrežju Facebook. Knjižnica je na FB objavila 89 objav. Posredovane so bile 95.125 osebam, podrobneje si jih je ogledalo 7.669 uporabnikov. Na YouTube kanal knjižnice smo objavili 12 novih videoposnetkov. V letu 2023 so bili ti posnetki pogledani 9.525 krat. Vsi 37 objavljeni videoposnetki so bili ogledani 12.242 krat.

V letu 2023 je našo spletno stran obiskalo 5.600 uporabnikov. Skupno so si ogledali 25.000 strani (10.000 sej). Na družabnem omrežju Facebook smo objavili 89 objav, podrobno si jih je ogledalo 7.669 oseb. Na YouTube kanalu si je 37 posnetkov ogledalo 12.242 oseb.

7.2.5 Uporaba elektronski virov

Knjižnica je tudi letos našim uporabnikom omogočila izposajo e-knjig v slovenščini preko portala **BIBLOS** in izposajo zvočnih knjig preko mobilne aplikacije **AUDIBOOK**. Bralci za izposajo elektronske ali zvočne knjige potrebujejo veljavno člansko izkaznico in COBISS/OPAC geslo. Naši bralci so si tako v letu 2023 med 782 naslovi na portalu Biblos 598 krat izposodili 262 naslovov e-knjig. Preko mobilne aplikacije Audibook so si naši uporabniki 26 krat izposodili in poslušali 21 naslovov zvočnih knjig.

V sodelovanju z Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper smo našim uporabnikom tudi v letu 2023 brezplačno omogočili dostop tudi do plačljivih elektronskih virov. Do teh virov lahko uporabniki dostopajo s spletne strani naše knjižnice oz. na daljavo preko NUK-ovega strežnika. Dostopali so do:

- podatkovne zbirke **EbscoHost**. Zbirka nudi dostop do strokovnih in znanstvenih revij ter člankov s področij kulture, medicine, izobraževanja ... v angleškem jeziku
- podatkovne zbirke pravnega in poslovno informacijskega portala **IUS-INFO**. Zbirka omogoča dostop do zakonodaje, sodne prakse in pravne literature, seznama pravnikov ter
- do portala **FinD-INFO**, kateri povezuje zbirke obsežnih strokovnih vsebin, podatkov, obrazcev in pripomočkov s področij financ, davkov in računovodstva ;
- portala splošne enciklopedije v angleškem jeziku **Encyclopedia Britannica**;
- portala tekočih izdaj časopisov in revij z vsega sveta (tudi slovenskih) **Pressreader**.

7.3 PRIMERJAVA MED OBISKOM IN IZPOSOJO GRADIVA NA DOM ZA LETO 2019-2023

Tabela 26: Primerjava med obiskom in izposajo gradiva na dom za leto 2019 – 2023

		število	% v primerjavi s prejšnjim letom
2019	Obisk zaradi izposoje	66.531	97,56
	Izposoja gradiva na dom	160.230	90,91
2020	Obisk zaradi izposoje	63.945	96,11
	Izposoja gradiva na dom	122.103	76,21
2021	Obisk zaradi izposoje	67.943	106,2
	Izposoja gradiva na dom	140.309	114,9
2022	Obisk zaradi izposoje	64.648	95,15
	Izposoja gradiva na dom	142.995	101,91
2023	Obisk zaradi izposoje	65.348	101,08
	Izposoja gradiva na dom	144.160	100,8

8. KNJIŽNA IN KNJIŽNIČNA VZGOJA

V knjižnici se zavedamo, kako pomembna je bralna kultura in vseživljenjsko učenje, zato v knjižnici izvajamo različne dejavnosti za odrasle in za mladino, ki spodbujajo in razvijajo bralno kulturo in informacijsko pismenost. Tudi v letu 2023 smo za vse uporabnike pripravili vrsto prireditev in dejavnosti. Ker so prireditve in dogodki različni po svojem namenu in vsebini, je pripravljen pregled po različnih skupinah prireditev in dogodkov za odrasle in mladino posebej.

8.1 DEJAVNOSTI ZA ODRASLE

Knjižnica Makse Samsa želi ljudem približati bralno kulturo in vseživljenjsko pismenost, svojo dejavnost tudi z drugimi oblikami dela. Med te oblike spadajo: literarni večeri, debatna srečanja, predavanja, bibliopedagoške ure za odrasle, priložnostne razstave, počitniška bralna značka za odrasle Primorci beremo, ter bralne ure v Domu starejših občanov Ilirska Bistrica. Našim bralcem smo tudi v tem letu ponudili za izposajo Knjižne zaklade – torbice presenečenja z našim izborom leposlovnih knjig.

V sklopu literarnih večerov prirejamo v knjižnici predstavitve novih knjig, poudarek pa dajemo na predstavitvi domačih ustvarjalcev.

V letu 2022 smo pričeli z novimi pogovornimi večeri, ki smo jih poimenovali **Znani Bistričani**. Z namenom, da bi se občanom predstavilo ljudi, ki so znani izven občinskih in nekateri tudi izven državnih meja, smo se odločili, da enkrat do dvakrat letno pripravimo srečanja z njimi. Naš letošnji gost je bil poveljnik civilne zaščite RS Srečko Šestan.

8.1.1 Dogodki v knjižnici

12. 01. 2023 Otvoritev razstave Podgrad na starih kartulinah avtorja Karla Vičiča, 50 obiskovalcev
12. 01.2023 Predstavitve knjige Vlaste Beltram Svet med Snežnikom in Slavnikom med drugo svetovno vojno, 65 obiskovalcev

02. 02. 2023 Otvoritev razstave likovnega umetnika, pedagoga in ljubitelja železnic Staneta Kumarja (ob 150 letnici proge Pivka – Reka), 40 obiskovalcev
09. 02. 2023 Večer posvečen opernemu pevcu Ferdinandu Radovanu, 40 obiskovalcev
16. 02. 2023 Predstavitev knjige Denisa Puglja z naslovom Snežniški gozdovi, 90 obiskovalcev
09. 03. 2023 Predstavitev slikanice Mišek Bami avtorice Nataše Barbiš Frank, 60 udeležencev
25. 03. 2023 Potopisno predavanje Moja Istra predavateljice Marine Hrs, 25 udeležencev
13. 04. 2023 Predavanje Pisatelji brez domovine, predavatelj Egon Kinkela, 30 udeležencev
20. 04. 2023 Predavanje PŠJ z naslovom Velike skrivnosti male čebele, Zorko Šabec in Andrej Bergoč, 30 obiskovalcev
22. 04. 2023 Pohod PO MAKSINI POTI: od KMS do rojstne hiše Makse Samsa, ter do cerkve sv. Mihaela, 110 udeležencev
11. 05. 2023 Znani Bistričani : poveljnik Civilne zaščite RS Srečko Šestan, 110 obiskovalcev
25. 05. 2023 Okrogla miza Popis ovir na reki Reki, 25 obiskovalcev
01. 06. 2023 Likovna razstava Obrazi narave Dunje Pangos, 40 obiskovalcev
14. 09. 2023 Potopisno predavanje 25 let Sahare Matjaža Prosenca, 90 obiskovalcev
28. 09. 2023 Predavanje PŠJ Stare in novejšje odporne sorte jabolk za Brkine, 35 obiskovalcev
12. 10. 2023 Predstavitev knjige Dotaknuti nebo- k zvezdam avtorja Darka Moharja, 40 obiskovalcev
26. 10. 2023 Likovna razstava članov Likovnega društva Franceta Pavlovca z naslovom Moj likovni izraz, 30 obiskovalcev
08. 11. 2023 Predstavitev knjige MIR: pater Karel Gržan, 120 obiskovalcev
16. 11. 2023 Potopisno predavanje Fidele Vergana: Potovanje s kolesom po balkanskih poteh – Balkan Expres, 70 obiskovalcev
23. 11. 2023 Zaključek projekta Primorci beremo 2023 in predstavitev knjige Soncu naproti avtorja Sama Ruglja, 60 obiskovalcev
30. 11. 2023 Zaključni dogodek Po popisu rečnih ovir, 10 obiskovalcev
14. 12. 2023 Predavanja PŠJ Tornado nad Kosezami pri Ilirski Bistrici, Sašo Zidar, 40 obiskovalcev

Knjižnica je pripravila **25 prireditev** oz. dogodkov za odrasle. Prireditev se je udeležilo **1.210 obiskovalcev**.

8.1.2 Bibliopedagoške ure za odrasle

Skozi celo leto smo individualno izobraževali in seznanjali uporabnike za uporabo platforme COBISS+, uporabo mobilne aplikacije mCobiss ter biblos-a in audibook-a. Prav tako smo za odrasle izvedli izobraževanja za podatkovne zbirke EBSCO in Encyclopedia Britannica.

Opravili smo 40 ur za 120 uporabnikov.

V okviru NMSB smo pripravili delavnico Informacijsko in digitalno opismenjevanje za knjižnične storitve za odrasle na kateri smo predstavili postavitev gradiva v naši knjižnici, uporabo kataloga COBISS, aplikacije mCOBISS in predstavitev spletnih storitev z dostopom od doma (e-knjige, zvočne knjige, različne podatkovne zbirke).

Opravili smo 7,5 ur za 5 uporabnikov.

8.1.3 Projekti za odrasle

a) Računalniško opismenjevanje odraslih- individualno učenje RAČUNALNIK NAS ZBLIŽUJE
Projekt Računalnik nas zblžuje je namenjen zlasti starejšim uporabnikom in slabše informacijsko pismenim odraslim ter mladim, njihovemu razvijanju splošne računalniške in digitalne

pismenosti za prijaznejše življenje in boljše komuniciranje v družbi, s poudarkom na pridobitvi osnovnih znanj. Uporabniki so najpogosteje potrebovali pomoč za uporabo e-pošte.

Opravili smo 12 individualnih ur in sicer za 34 uporabnikov.

b) Projekt »Predstavite se«

V okviru projekta »Predstavite se« so potekale v letu 2023 naslednje razstave:

- 12. 1. 2023 – 26. 1. 2023 razstava Karla Vičiča »Podgrad na starih kartulinah«
- 13. 2. 2023 – 24. 2. 2023 pustna razstava »Etnološka razstava pregarskih šjm«
- 9. 3. 2023 – 30. 3. 2023 razstava slik Maje Lubi iz slikanice Mišek Bami
- 31. 3. 2023 – 17. 4. 2023 »Velikonočna razstava Vrtec Podgora Kuteževo«
- 12. 5. 2023 – 25. 5. 2023 Razstava »GovJam o vključevanju javnosti v delovanje občine Ilirska Bistrica«
- 9. 6. 2023 – 24. 6. 2023 Evropski dnevi arheologije – Sveti Ahac in zgodba o amfori – avtorica Sabina Pugelj Stambulić
- 3. 7. 2023 – 21. 7. 2023 Razstava »Postajališča« avtorice Ines Šestan
- 24. 7. 2023 – 12. 8. 2023 Razstava »S pomočjo stružnice sem zaživel« avtorja Sama Čekade
- 16. 8. 2023 – 31. 8. 2023 Razstava »Unikatne torbice in drobižnice« avtorice Anite Batista
- 4. 9. 2023 – 17. 9. 2023 Razstava »Tradicija in sedanost z roko v roki« Območne obrtno-podjetniške zbornice Ilirska Bistrica
- 2. 10. 2023 – 16. 10. 2023 Razstava »Unikatna poslikava svilenih izdelkov« avtorice Sonje Udovič
- 17. 11. 2023 – 30. 11. 2023 Razstava »Izza Karpatov«
- 1. 12. 2023 – 6. 1. 2024 Novoletna okrasitev cvetličarne Atelje Brigita

V okviru projekta smo v knjižnici organizirali 13 razstav. Razstave si je ogledalo 1.600 obiskovalcev.

c) Tkanje vezi s knjižnico

Projekt poteka v sodelovanju z društvom za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa »VEZI«. Srečanja potekajo v knjižnici, pri uri druženja izvajamo razne dejavnosti (predstavitve knjige in pogovor o njej, reševanje kvizov, ogled filmov, ustvarjalne delavnice, ogledi projekcij....).

V letu 2023 smo imeli **10** srečanj. Prisotnih je bilo **211 udeležencev**, družili smo se **14 ur**.

d) Nacionalni projekt »Beremo skupaj« za odrasle

V letu 2023 se je tudi naša knjižnica pridružila projektu »Nacionalni mesec skupnega branja.« Projekt je potekal od 08.09. do 8.10. 2023. Tudi v letu 2023 so se nam pri projektu pridružili varovanci Doma starejših občanov Ilirska Bistrica, varovanci društva VEZI in varovanci Varstveno delovnega centra Ilirska Bistrica. Pri izvajanju projekta je sodelovala tudi domača pisateljica Danica Pardo, ki je udeležencem predstavila svoja literarna dela.

Imeli smo **3** srečanja. Sodelovalo je **82 udeležencev**, skupaj smo se družili **4,5 ure**.

e) Druženje s knjižničarko

V sodelovanju s Varstveno delovnim centrom Ilirska Bistrica smo ponovno pričeli izvajati mesečna tematska srečanja. Skupaj smo si na našem platnu ogledali slovenske filme oz. različne projekcije.

V letu 2023 smo pripravili **10** srečanj, prisotnih je bilo **205 udeležencev**, 13,5 ure.

8.1.4 Priložnostne razstave

Priložnostne razstave pripravimo ob pomembnih obletnicah (rojstvo, smrt) naših in tujih literarnih ustvarjalcev, ob kulturnih praznikih ter vzporedno z literarnimi večeri. V letu 2023 smo na panoramskih oknih knjižnice pripravili 32 priložnostnih razstav:

1. Spominska razstava Berčič Branko
2. Spominska razstava Dragotin Kette
3. In memoriam Silvo Fatur
4. 8. februar Prešernov dan
5. Spominska razstava Ivan Tavčar (Tavčarjevo leto)
6. Razstava »40 dni brez alkohola- beseda zdravi«
7. Razstava ob dnevu žena
8. Svetovni dan poezije
9. Spominska razstava Maksa Samsa
10. In memoriam Roman Didović
11. Spominska razstava Alenka Rebula Tuta, Igo Gruden
12. Razstava ob svetovnem dnevu knjige in avtorskih pravic
13. Cankarjevi nagrajenci
14. Razstava Svetovni dan čebel
15. Literarna nagrada Desetnica
16. Nominiranci za Kresnika 2023 in nagrajenci
17. Levstikove nagrade Desa Muck
18. Kresnik 2023 Lado Kralj
19. Počitniška bralna značka Bralni metulj
20. In memoriam Marjan Kralj
21. In memoriam Milan Kundera
22. In memoriam Valerija Skrinjar Tvrz
23. Razstava »Mednarodni dan humanitarnosti«
24. Razstava Povabilo k uram pravljic
25. Razstava izdelkov počitniške bralne značke Bralni metulj
26. Razstava Slovenskih zamejcev »Pravljična pustolovščina«
27. Spominska razstava Matej Bor
28. Nobelova nagrada za literaturo Jon Fosse
29. Vabilo in razstava za noč čarovnic
30. Dan reformacije
31. Razstava knjig Karla Gržana
32. Razstava knjig Sama Ruglja

V letu 2023 smo v Knjižnici Makse Samsa pripravili 32 priložnostnih razstav. Ogledalo si jih je okoli 3.900 obiskovalcev (3.000 odrasli, 900 mladine).

8.1.5 Bralna značka za odrasle Primorci beremo

Projekt Primorci beremo je letos znova porušil rekorde v številu sodelujočih in številu prebranih knjig. Deset primorskih splošnih knjižnic, ki že sedemnajst let zapored izvajajo projekt Primorci beremo, vsako leto znova dokaže, da so tudi domači slovenski avtorji kakovostni in zanimivi za branje. Projekt se vsako leto prične ob praznovanju Noči knjige, tj. 23. aprila, in slavnostno zaključi ob praznovanju Tedna splošnih knjižnic, ki letos poteka od 20. do 24. novembra. Po zaključku projekta sodelujoče knjižnice organizirajo srečanja s pisatelji in na dogodku sodelujočim bralcem slavnostno podelijo priznanja in nagrado za uspešno zaključen projekt.

V letošnjem letu je priporočilni seznam ponujal 90 naslovov knjig, od tega 77 proznih del in 13 pesniških zbirk. Med njimi je bilo 34 naslovov na voljo tudi kot e-knjiga in 2 kot zvočna knjiga. V projektu je sodelovalo več kot tisoč članov, ki so prebrali 7.838 knjig, kar pomeni 337 knjig več kot lani. Vsak sodelujoči je moral za uspešen zaključek akcije prebrati pet proznih del in eno pesniško zbirko v obdobju od 24. aprila do 3. novembra.

V naši knjižnici se je v projekt vključilo 126 bralcev, uspešno ga je zaključilo 110 bralcev. Skupaj smo prebrali 794 knjig. Največ pozornosti bralcev sta v letošnjem letu pritegnila kriminalna romana - Tadej Golob s knjigo Koma in Beli volk Irene Svetek. Ostale tri najbolj brane knjige so bile: Petelinje jajce Ferija Lainščka, Ob nastanku sveta Draga Janičarja in Osebno Mihe Mazzinija.

V letu 2023 se je bralne značke za odrasle Primorci beremo udeležilo in uspešno zaključilo 110 bralcev iz naše knjižnice. Prebrali smo 794 knjig.

8.1.6 Bralne ure

Posebno skrb namenjamo tudi uporabnikom s posebnimi potrebami in pa ljudem, ki imajo okvaro vida. Iz dolgoletne prakse vemo, da jim knjige veliko pomenijo pri njihovem vsakdanjem premagovanju ovir ter, da jim bogatijo življenje. Prav zato jim to omogočimo tako, da jim beremo in pripovedujemo zgodbe.

DOM STAREJŠIH OBČANOV

Knjižničarka je oskrbovance Doma starejših občanov obiskovala večkrat mesečno. Pri 29 bralnih uricah je bilo prisotnih 512 poslušalcev.

8.1.7 Premične zbirke

Knjižnica Makse Samsa kot edina splošna knjižnica v Občini Ilirska Bistrica deluje na eni lokaciji. Eden izmed ciljev knjižnice je tudi uveljavljanje enake dostopnosti knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice. Z namenom, da bi bilo gradivo enakomerno dostopno vsem prebivalcem občine je knjižnica že leta 1991 v Domu starejših občanov za njihove varovance odprla postajališče premične zbirke. Leta 2015 smo odprli še tri premične zbirke, na Sviščakih, na Snežniku in na Mašunu. V letu 2017 smo knjige izposojali tudi v Večgeneracijskem centru v Domu na Vidmu. Naši bralci so si leta 2017 lahko izposojali knjige tudi v kampu Preluka na Hrvaškem (do njegovega zaprtja). V letu 2019 smo odprli premično zbirko v avtokampu v Moščeniški dragi, poleti 2022 pa še v Ribiški koči na Sozah. V letošnjem letu smo odprli še

premično zbirko v Solnem mlinu v Rečici. Knjige v premičnih zbirkah menjamo štirikrat letno oz. jo redno dopolnjujemo z novimi knjigami.

V decembru smo tudi letos postavili premično zbirko – knjigobežnice. Knjižnica Makse Samsa je v sodelovanju s Turističnim informacijskim centrom Ilirska Bistrica pripravila za obiskovalce drsališča v Parku Nade Žagar "Skrinjo pravljicnih zakladov Knjižnice Makse Samsa", s katero so si krajšali čas med čakanjem na drsalke. Drsališče je bilo odprto od 2. decembra 2023 do 2. januarja 2024. V skrinji so bile pravljicne zgodbe decembrskega časa, poučne knjige o zimi in živalih in tudi takšne z idejami za ustvarjanje. Knjige so bile namenjene otrokom in odraslim.

V letu 2023 si je v premičnih zbirkah 6.786 bralcev izposodilo 10.513 enot knjižničnega gradiva.

8.2 DEJAVNOSTI ZA MLADINO

Za otroke in mladino v knjižnici organiziramo ure pravljic, ustvarjalne in počitniške delavnice, kvize, bibliopedagoške ure, poletno bralno značko Mladim bralcem celo leto za izposojno na dom ponujamo Knjižne zaklade – torbice presenečenja z našim izborom knjig.

8.2.1 Prireditve za mladino

- 01. 02. 2023 Ob dnevu kulture – igrice Medved, lisica in veverica (knjižničarke), 60 obiskovalcev
- 21. 02. 2023 Pustno rajanje za otroke (ure pravljic), 50 obiskovalcev
- 05. 04. 2023 Igrica Kravica Katka v izvedbi OŠ Dragotin Kette, 70 obiskovalcev
- 31. 05. 2023 Igrica Pod medvedovim dežnikom (igrajo otroci iz ur pravljic), 80 obiskovalcev
- 06. 06. 2023 Zaključek predšolske bralne značke, igrica Dobrota je sirota v izvedbi učencev OŠ Jelšane, 60 obiskovalcev
- 19. 09. 2023 Zaključek projekta Bralni metulj, igrica Žabja svadba v izvedbi otrok iz Slovenskega doma Bazovica na Reki, 50 obiskovalcev
- 11. 10. 2023 Začetek ur pravljic, igrica Mojca Pokrajculja v izvedbu učencev OŠ Jelšane, 50 obiskovalcev
- 28. 10. 2023 Noč čarovnic, 62 obiskovalcev
- 19. 12. 2023 Obisk Dedka Mraza in igrice Najlepše darilo v izvedbi vzgojiteljic Vrtca Jožefa Maslo, 60 obiskovalcev

V letu 2023 smo za otroke pripravili 9 prireditev. Udeležilo se jih je 542 obiskovalcev (452 otrok in 90 odraslih).

8.2.2 Bibliopedagoške ure

Bibliopedagoško delo oziroma usposabljanje uporabnikov za uporabo knjižnice je ena izmed pomembnih oblik dela z otroki in mladino. Poleg projekta Rastem s knjigo, v katerega so zajeti vsi sedmošolci v naši občini, vsako leto našo knjižnico z namenom spoznavanja knjižnice in dela v njej obišče kar precej mladih bralcev iz vseh osnovnih šol in vrtcev v občini, ter dnevnega centra Sonček. V knjižnici smo imeli 22 obiskov, sodelovalo je 651 udeležencev (517 mladine in 134 odrasli), skupaj smo se družili 56 ur.

8.2.3 Ure pravljic

Ure pravljic so oblika knjižne vzgoje, ki otroke skozi čarobni svet pravljic spoznava s knjigo, jih navaja na kasnejše branje, pomaga razvijati njihovo domišljijo in bogati besedni zaklad. Pomembno je, da otroka že v predbralnem obdobju navadimo na knjigo, saj ga s tem pripravljamo na kasnejše učno obdobje, kjer bo knjiga njegova redna spremljevalka. Tega se v naši knjižnici v prav dobro zavedamo, saj prirejamo ure pravljic že več kot 40 let.

V letu 2023 smo do konca leta v knjižnici pripravili **43** ur pravljic. Pravljičice je poslušalo **717** otrok in **76** odraslih. Za otroke smo posneli tudi 12 pravljic in njih mesečno objavljali na našem Youtube kanalu. Pravljičice si je ogledalo **9.725** uporabnikov.

8.2.4 Projekti in ostale dejavnosti v knjižnici

a) Druženje z zajčkom Maksijem

V Knjižnici Makse Samsa želimo z različnimi programi otrokom približati svet pravljic. V dogovoru z Vrtcem Jožefa Maslo in Vrtcem Antonina smo se v letu 2022 odločili za novo obliko sodelovanja, ki smo jo poimenovali Druženje z zajčkom Maksijem (po naši pravljичni maskoti zajčku Maksiju). Knjižničarka obiskuje otroke v vrtcih. Kasneje so se projektu pridružili še otroci iz vrtca Jelšane in Pregarje, ter prva razreda OŠ A. Žnideršiča. Z druženji smo nadaljevali tudi v letu 2023. Knjižničarka je otroke v vrtcih in OŠ obiskala **45** krat. Pri projektu je sodelovalo **1.327** oseb (1.167 otrok in 160 vzgojiteljic oz. učiteljic).

b) Bralna čajanka

Bralni čajanki so se v knjižnici otrokom iz Vrtca Jožefa Maslo v letu 2023 pridružili še otroci iz vrtca Antonina, vrtca Jelšane in vrtca Pregarje. Knjižničarka otrokom prebere pravljico. Sledi pogovor o prebrani knjigi in izdelava izdelka .

Imeli smo **13** bralnih čajank. Obiskalo jo je **322** oseb (283 otrok in 39 vzgojiteljic).

c) Predšolska bralna značka Zajček Maksi

V mesecu oktobru 2022 smo skupaj z vrtcem Jelšane, Pregarje, Vrtcem Antonina in vrtcem Jožefa Maslo pričeli s projektom Predšolska bralna značka. Otroci, kateri sodelujejo v projektu obiščejo knjižnico, postanejo njen član in si izposodijo zanje priporočene knjige. Doma knjigo preberejo skupaj s starši in ko se otrok počuti pripravljenega, jo skupaj z zajčkom Maksijem (zajček Maksi je plišasta igrača, ki biva v svojem kotičku v vrtcu in budno spremlja ter spodbuja otroke k branju oz. pripovedovanju zgodbic), predstavi v vrtcu. Bralna značka se konča meseca maja.. Pri PBZ je v šolskem letu 2022/2023 uspešno zaključilo **90** vrtčevih otrok. Vsi sodelujoči so na zaključni prireditvi prejeli priznanje za opravljeno bralno značko. Zaključno prireditev so popestrili učenci OŠ Jelšane, ki so pod mentorstvom učiteljice Janje Raspor za otroke zaigrali igrico Dobrota je sirota. Predšolska bralna značka se nadaljuje tudi v letu šolskem letu 2023/2024

d) Knjižnica na obisku

Knjižničarke so tudi v letu 2023 nadaljevale z obiski na okoliških osnovnih šolah in vrtcih. Knjižničarka je obiskovala otroke v vrtcu in v OŠ Knežak. Otrokom je predstavila pravljico. Ob koncu pripovedovanja je sledil pogovor o prebrani knjigi in izdelava izdelka na temo prebrane knjige. Otroke v Knežaku je knjižničarka obiskala 9 krat, sodelovalo je 148 otrok in 27 učiteljic oz. vzgojiteljic. Knjižničarka je 1 krat obiskala tudi nižje razrede na OŠ Jelšane. Sodelovalo je 27 učencev in 2 učiteljici. Pri projektu sta v letu 2023 sodelovali **204** osebi (175 otrok in 29 odraslih).

e) Nacionalni projekt »Skupaj beremo« za mladino

Tudi za mlade bralce smo v septembru in oktobru pripravili srečanja v okviru Nacionalnega meseca skupnega branja. Pri projektu smo sodelovali z Dnevnim centrom Sonček in OŠ Dragotina Ketteja. Z otroci s Sončka smo prebirali knjige pisatelja Franceta Bevka. Za srečanje z osnovnošolci pa smo v knjižnico povabili domačo pisateljico, pesnico in pripovedovalko gospo Danico Pardo. Ta jim je predstavila svoja literarna dela. Družili smo se **dvakrat**, skupaj 3 ure. Pri projektu je sodelovalo **69** oseb (62 učencev in 7 odraslih).

f) Sodelovanje s KPD Bazovica z Reke (Hrvaška)

Tudi v letošnjih poletni počitnicah smo v sodelovanju s Kulturno prosvetnim društvom Bazovica z Reke (Hrvaška) pripravili tri poletne delavnice z naslovom Čas za pravljico in ustvarjalne urice, katere so namenjene zamejskim otrokom na Reki, ki obiskujejo pouk slovenskega jezika. Delavnice so bile 6., 13. in 20. julija 2023 na Reki. Delavnic se je udeležilo 57 otrok. Knjižničarki Tamara in Ana sta otrokom približali slovensko tiskano besedo s pravljičami in zgodbami, ki so nastale izpod peresa Svetlane Makarovič in Primoža Suhodolčana. Otroci so se preizkusili v igri vlog in zaigrali pravljico Pod medvedovim dežnikom, ki jo je napisala vsem dobro znana Svetlana Makarovič. Sledilo je še ugankarsko tekmovanje Ujemi svoje znanje, kjer so otroci tekmovali v skupinah. Otroci so se zabavali, spoznavali znamenitosti Slovenije in njeno kulturo, ter krepili zanimanje in ljubezen do slovenskega jezika. Zabavne urice so se nadaljevale z likovnim ustvarjanjem. Preizkusili so se v risanju z ogljem na temo pravljice. Likovni izdelki otrok so bili predstavljeni tudi v prostorih knjižnice. Ob koncu druženja so si otroci ogledali še slovenski film Košarkar naj bo. Delavnice se je udeležilo **57** otrok in **4** odrasle osebe.

g) Slovenske urice v knjižnici

V okviru praznovanja tedna splošnih knjižnic, ki je v letošnjem letu potekal pod sloganom "Knjižnica, ključ do širokih obzorij", smo v naši knjižnici 22. in 24. novembra gostili osnovnošolce iz sosednje Hrvaške. Zveza slovenskih društev na Hrvaškem s finančno podporo Ministrstva za znanost in izobraževanje Republike Hrvaške in Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu je organizirala projekt "Slovenske urice v knjižnici". V okviru projekta so sodelovali osnovnošolci, ki obiskujejo pouk slovenskega jezika in kulture po modelu C v Osnovni šoli Pečine (Reka), Osnovni šoli Kozala (Reka) in Osnovni šoli Klana (Klana). Cilj projekta je dvigniti kulturo branja med osnovnošolci in otroke seznaniti s slovensko literaturo za mladino in otroke. V Knjižnici Makse Samsa smo pripravili bibliopedagoške ure, ki so obsegale: predstavitev Knjižnice Makse Samsa in pesnice Makse Samsa ter knjižnice v Sloveniji, zakladi na domoznanskem oddelku, kratek nagradni kviz, ogled igrice Gusar Maksi v izvedbi knjižničark Tamara in Ane, predstavitev sodobnih slovenskih avtorjev mladinske literature in ustvarjalna delavnica.

Učenci iz Hrvaške so nas obiskali **2 krat**. Skupaj nas je obiskalo **48 otrok in 9 odraslih**.

h) Projekt »Sončki v knjižnici«

V letu 2023 smo se z dnevnim centrom Sonček dogovorili, da bomo zanje v knjižnici pripravljali mesečna tematska srečanja. Predstavili smo jim knjige, srečanja obogatili s projekcijami ali ogledom filma; skupaj smo igrali družabne igre....

V tem letu smo imeli **11** srečanj. Srečanj se je udeležilo **215** oseb (188 otrok in 27 odraslih). Družili smo se 12 ur.

i) Projekt »Knjiga je prva liga«

Nadaljevali smo tudi s projektom, katerega izvajamo v sodelovanju z učeni 2. in 3. triade OŠ Dragotin Kette. Otroci nas obiščejo v knjižnici, kjer poteka pogovor na določeno temo, otroci tekmujejo v kvizih. Na zadnjem srečanju pa nas je obiskala gospa Neta Vergan, katera je vse otroke popeljala po bistriškem placu in nam predstavila, kako je Plac izgledal nekoč.

Imeli smo **3** srečanja, na njih je sodelovalo **139** oseb (120 učencev in 9 odraslih). Družili smo se 4,5 ure.

j) Mesečna knjižna uganka

V knjižnici vsak mesec pripravimo dve knjižni uganki. Knjižno uganko lahko otroci rešijo v knjižnici ali preko naše spletne strani. Pripravili smo 24 mesečnih ugank, rešilo jo je 960 otrok. Mesečno izžrebamo nagrajenca uganke, ki prejme knjižno nagrado.

k) Kvizi

Za osnovnošolce smo pripravili **2** počitniška kviza, za različne starostne skupine otrok. Kvize je rešilo 154 otrok. počitniških kvizih je sodelovalo **189** otrok.

l) Ustvarjalne delavnice

V knjižnici smo letos pripravili 6 ustvarjalnih delavnic. Sodelovalo je 110 otrok in 17 odraslih. Družili smo se 9 ur.

8.2.5 Počitniška bralna značka »Bralni metulj«

Tudi letos je v knjižnici potekala počitniška bralna značka »Bralni metulj«. Otroci so sodelovali na različne načine: z ilustracijo na temo prebrane knjige, ostalimi likovnimi izdelki, z obnovo knjige. 19. septembra 2023, smo v knjižnici pripravili zaključno prireditev. Vseh 92 sodelujočih je prejelo bralno diplomu in praktično nagrado. Druženje so nam s hudomušno predstavo Žabja Svatba, popestrili otroci iz Slovenskega doma Bazovica na Reki. Izdelki otrok so bili razstavljeni v knjižnici.

8.2.6 Priložnostne razstave

Na oddelku za mladino smo tudi v letu 2022 pripravljali priložnostne razstave. Pri tem smo sodelovali z Vrtcem Jožefe Maslo, z vrtcem Antonina ter z dnevnim centrom Sonček. Pripravili smo 42 priložnostnih razstav. Ogledalo si jih je 5.100 obiskovalcev (2.000 odraslih in 3.100 mladine).

1. Zima je prišla
2. Ob podelitvi nagrad za priznanje »Zlata hruška 2023«
3. Ob »Dnevu kulture – »France Prešeren«
4. Ob prazniku »Valentinovo«
5. Pustni čas«

6. Dan žena«
7. Moja mamica praznuje - izdelki otrok, ki obiskujejo ure pravljic
8. Obletnici smrti pesnice Makse Samsa
9. Poletni čas
10. Garfildov počitniški kviz
11. Počitniški kviz Pasjega moža
12. Sledi po mestu – Košarice iz papirja
13. Pravljlična pustolovščina – izdelki otrok iz Hrvaške
14. Bralni metulj – razstava izdelkov
15. Knjiga ali e-knjiga
16. Dan zlate knjige
17. Juhuhu šola je tu
18. Svetovni dan varstva in okolja«
19. Prebivalstvo sveta
20. Svetovni dan pismenosti
21. Prva pomoč pri poškodbi otrok
22. Slovenski pisatelj France Bevk
23. Teden športa
24. Knjige za gluhe
25. Ob mednarodnem dnevu starejših
26. Mednarodni dan otrok
27. Sledi po mestu – Gozdni škratki
28. Sledi po mestu – Jesensko listje
29. Jesenski čas
30. Otroci in internet
31. Nacionalni mesec skupnega branja
32. Mednarodni dan varčevanja otrok
33. Knjige z znakom Zlata hruška
34. Sledi v mestu – Dežniki iz papirja
35. Teden požarne varnosti
36. Otroška poezija
37. Disleksija- učne težave otrok
38. Sledi po mestu – Jesen v gozdu
39. Svetovni dan boja proti aidsu
40. Ježki iz papirja – izdelki otrok, ki obiskujejo ure pravljic
41. Otroci in mediji
42. Sledi po mestu – Rdeče rokavičke
43. Praznični december

V letu 2023 smo imeli v knjižnici 415 prireditev (173 za odrasle, 429 za mladino). Skupaj se jih je udeležilo 19.532 oseb (10.413 odraslih in 9.119 mladine).

9. DOMOZNANSKI ODDELEK

Pomembna dejavnost knjižnice je tudi ustvarjanje domoznanske zbirke, ki je zagotovo najpomembnejša zbirka vsake splošne knjižnice. Z njo knjižnice ohranjajo lokalno kulturno dediščino in zgodovino kraja. V zbirko je vključeno gradivo, ki izpolnjuje vsaj enega od kriterijev, ki se navezujejo na geografsko območje, katerega knjižnica pokriva s svojo domoznansko dejavnostjo. Knjižnica zbira gradivo, ki se po vsebini nanaša na ilirskobistriško območje, gradivo, ki je nastalo na tem območju ali pa so ga ustvarili avtorji s tega območja.

Danes zbirka obsega več kot 12.000 enot raznovrstnega domoznanskega gradiva. Najobsežnejša je zbirka tiskanega knjižnega gradiva z domoznansko vsebino. Poleg lokalnega časopisja v knjižnici zbiramo tudi ČLANKE z domoznansko vsebino iz tekočega časopisja. Članke izrezujemo, jih vsebinsko in formalno obdelamo v sistemu COBISS, ter jih hranimo in razvrščamo v mapah po vsebinskih področjih in kronološko.

Tabela 27: Prirast domoznanskega gradiva v letu 2023

	knjige	serijske	neknjižno gradivo	skupaj
enote	73	16	18	107
naslovi	45	9	18	72*

*Knjižno gradivo ima lahko neknjižne priloge, oziroma je lahko enota v naslovu dar in nakup, zato se pri vmesnih prikazih statističnih podatkov upošteva večkrat. V skupnem seštevku naslovov pa se upošteva samo enkrat.

V letu 2023 smo v domoznanskem oddelku pridobili 107 enot, oziroma 72 naslovov knjižničnega gradiva (z nakupom 16, z darovi 65 naslovov). Formalno in vsebinsko smo obdelali 246 člankov (kreirali 241člankov), jih digitalizirali in shranili v mape. Do 31.12.2023 je bilo v sistemu COBISS računalniško obdelanih 4.768 enot oz. 2.784 naslovov knjižničnega gradiva, ter 8.905 člankov z domoznansko tematiko.

V letu 2023 smo na spletnem portalu Kamra objavili dve novi digitalni zbirki Zbiranje mleka v Knežaku in zbirko Trgovca Anton Udovič iz Jelšan, na portalu Album Slovenije pa smo objavili eno fotografijo. Na portalu Kamra so si uporabniki v letu 2023 ogledali naše digitalne zbirke 18.847 krat. Na portalu Obrazi slovenskih pokrajin, kjer so vnesene tudi bistriške osebnosti, si jih je v letu 2023 ogledalo 8.468 uporabnikov.

Nadaljevali smo tudi z digitalizacijo domoznanskega gradiva. V celem letu je bilo skupaj digitalizirano **24 enot** oz. 884 strani. V letu 2023 smo na spletni portal DLIB prispevali publikacijo Jesenski listi(od leta 1996 do 2018), ter digitalizirano pesniško zbirko Živela sem za pesem. Vsebine digitaliziranega domoznanskega gradiva (366 časnikov in 3 knjigE), ki se nahaja na spletnem portalu DLIB so si uporabniki v letu 2023 ogledali 1.547 krat.

10. BIBLIOBUS OSREDNJE KNJIŽNICE SREČKA VILHARJA KOPER

Potujoča knjižnica Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper na območju občine Ilirska Bistrica obiskuje osem postajališč, in sicer: Harije, Huje, Podgrad (Plamo), Podgrad (šola), Pregarje, Račice, Starod in Tominje.

V letu 2023 je bilo na bibliobusu aktivnih 25 članov. V potujočo knjižnico sta se vpisala 2 nova člana. Bibliobus so uporabniki obiskali 111 krat. V tem letu so si izposodili 631 enot knjižničnega gradiva.

11. STROKOVNO DELO IN KNJIŽNIČNI DELAVCI

11.1 KNJIŽNIČNI DELAVCI

Splošne knjižnice zaposlujejo strokovne, manipulativne in administrativno-tehnične delavce. Nosilni poklici strokovnih delavcev so: bibliotekar, višji knjižničar in knjižničar. Splošna knjižnica zaposluje strokovne delavce v razmerju 70% bibliotekarjev in višjih knjižničarjev in 30% knjižničarjev.

Struktura zasedenih delovnih mest je sledeča:

Tabela 28: Struktura delovnih mest

<i>delavci</i>	stanje 2023	standard	doseganje standarda %
strokovni	6	7	85,7
račun. in administrativni	1	1	100
manipulativni	0	1	0
vzdrževanje rač. sistemov	0	1	po pogodbi
upravni	1	1	100
hišnik oz. vzdrževalec	0	1	po pogodbi
tehnični	1	1	100
SKUPAJ	9	12	75

V knjižnici je bilo v letu 2023 fizično prisotnih 9 delavk, vzdrževalec oz. hišnik pa je pogodbeno vezan na delo v našem zavodu. Prav tako imamo pogodbo s podjetjem MADD d.o.o. za vzdrževanje računalniške opreme.

Izobrazbena struktura zaposlenih :

- VIII. stopnja izobrazbe 1 zaposlena
- VII/2. stopnja izobrazbe 2 zaposleni
- VII/1. stopnja izobrazbe.....2 zaposleni
- VI. stopnja izobrazbe 1 zaposlena
- V. stopnja izobrazbe 2 zaposleni
- IV. stopnja izobrazbe 1 zaposlena

11.2 IZOBRAŽEVANJE KNJIŽNIČNIH DELAVCEV

Za kvalitetno in strokovno delo vseh zaposlenih smo se tudi v letu 2023 knjižničarke udeleževale raznih izobraževanj, strokovnih posvetov in seminarjev. Izobraževanja so potekala v živo, kot preko Zoom aplikacije. Nadaljevali smo tudi s strokovnimi kolegiji, kjer poleg organizacijskih vprašanj izmenjujemo sprotne pridobljena znanja in izkušnje.

11.3 STROKOVNO DELO

Sodelovanje v sistemu vzajemne katalogizacije

Knjižnica Makse Samsa je aktivna članica vzajemnega bibliografskega kataloga že od leta 1996. Na dan 31.12.2023 ima v svoji lokalni bazi 97.173 bibliografskih zapisov. V letu 2023 sta dve strokovni delavki z licenco v sistem vzajemne katalogizacije **prispevali 280** zapisov, **prevzeli pa 2.413** bibliografskih zapisov.

Ureditev gradiva in knjižnični katalog

V osrednji knjižnici Makse Samsa je knjižnično gradivo na vseh oddelkih in v skladišču postavljeno v prostem pristopu in po sistemu UDK. Gradivo za otroke in mladino je postavljeno ločeno od gradiva za odrasle. Leposlovje za mladino je urejeno po starostnih stopnjah. Prav tako je ločeno (v omarah v študijski čitalnici) postavljeno tudi gradivo z domoznansko tematiko. V knjižnici je vsem uporabnikom omogočen dostop do elektronskega kataloga. Gradivo, s katerim knjižnica ne razpolaga, za uporabnike knjižnica naroči preko medknjižnične izposoje.

Svetovanje uporabnikom

Poleg svetovanja pri izbiri leposlovja in iskanju strokovne literature za potrebe seminarских, raziskovalnih in diplomskih nalog, je bilo uporabnikom v letu 2023 knjižnici **posredovanih okrog 22.258 informacij.**

Sodelovanje z drugimi institucijami in društvi

Knjižnica z gledno sodeluje z vsemi osnovnimi šolami v občini, z vrtci, z gimnazijo, z Društvom za krajevno zgodovino in kulturo, z Javnim skladom za ljubiteljsko dejavnost – izpostava Ilirska Bistrica, s pevskimi skupinami na bistriškem, z likovnim društvom Franceta Pavlovca, z literarnim društvom, s Klubom študentov in drugimi...

Stiki z javnostmi

Preko medijev (radio, lokalno časopisje), naše spletne strani in Facebooka smo redno obveščali javnost o naših prireditvah. V Bistriških odmevih, Snežniku in občasno v Primorskih novicah smo občane obveščali tudi o drugih dogodkih, ter poročali o naši dejavnosti. O naših prireditvah velikokrat poroča Radio94, radio Capris in RTV Koper ter domača Tv Galeja.

12. REALIZACIJA PLANA

V knjižnici nenehno ugotavljamo uspešnost delovanja knjižnice in posameznih knjižničnih storitev ter rezultate primerjamo s poslanstvom knjižnice ter njenimi cilji.

LETO 2023 V PRIMERJAVI Z LETOMA 2021 IN 2022

Tabela 29: Leto 2023 v primerjavi z letoma 2021 in 2022

PRIMERJAVA	2021	2022	2023
Število prebivalcev (na dan 1.1.)	13.379	13.399	13.362
Število zaposlenih	9	9	9
Odprto ur/ teden	54	54	54
Odprto ur/ leto	2.879	3.105	3.395
Število enot knjižničnega gradiva	123.216	125.853	128.362
Letni prirast gradiva - vse	3.226	3.273	3.354
a) samo nakup	3.071	2.999	3.090

Odpis	1.167	643	846
Število kreiranih zapisov v letu	259	245	280
Število AKTIVNIH članov	3412	3.686	3.706
Odstotek včlanjenih prebivalcev - aktivni	25,5	27,5	27,7
Število uporabnikov - obisk v knjižnici	129.937	119.196	120.153
a) samo izposoja	67.943	64.648	65.348
b) ostali obisk	61.994	54.548	54.805
Izposojeno gradivo na dom	140.309	142.995	144.160
Izposoja gradiva v čitalnico	14.091	15.649	16.162
Medknjižnična izposoja	362	361	323
Število dogodkov v knjižnici	219	329	415
a) za odrasle	68	110	173
b) za mladino	151	219	242
Udeleženci dogodkov v knjižnici	23.289	19.520	19.532
a) odrasli	9.447	9.295	10.413
b) mladina	13.842	10.225	9.119
Število objavljenih dogodkov na spletu (YouTube)	11	14	37
Virtualni obisk dogodkov na spletu	4.076	82.403	12.242
Število obiskovalcev spletne strani	6.716	7.100	5.600
Število ogledov spletne strani	48.814	19.000	25.000
Število objav FB	97	95	89
Število ogledov objav na FB	2.323	3.002	7.669
Fotokopije/izpis na tiskalnik/sken - uporabniki	3.417	3.436	1.300

Tabela 30: Merljivi kazalci - triletno povprečje

	2020	2021	2022	povprečje	2023	razlika %
Dosežen letni dotok gradiva (nakup)	3.205	3.071	2.999	3091,667	3.090	100%
Dosežen letni dotok gradiva (celotni prirast)	3.382	3.266	3.273	3307	3.354	101%
Število uporabnikov - fizični obisk v knjižnici	114.846	117.005	119.196	117016	120.153	103%
Število enot izposojenega gradiva	154.392	154.400	158.644	155812	160.322	103%
Število prireditev in dogodkov v knjižnici	208	218	329	252	415	165%

Tveganje za nedoseganje ciljev je največje na področju nabave knjižničnega gradiva, saj je le-ta zelo odvisna od namenskih sredstev, ki jih zagotavljata Občina ustanoviteljica in Ministrstvo za kulturo.

Tabela 31: Obisk in izposoja knjižničnega gradiva

	planirano	doseženo	%
izposoja knjižničnega gradiva	72.000	144.160	200
število aktivnih članov	3.000	3.706	123
obisk v knjižnici	98.000	120.153	122
medknjižnična izposoja	45	323	717

Knjižnica je srce lokalne skupnosti (dnevna soba). Omogoča vsem, ne glede na raso, starost, spol ali ekonomski položaj, dostop do informacij, ki so bistvenega pomena za kakovostno življenje. Menimo, da uspešno spodbujamo bralno kulturo in vseživljenjsko izobraževanje, ohranjamo kulturno identiteto in sooblikujemo podobo bistriškega območja, ki se odraža tudi v funkcionalni pismenosti njenih prebivalcev.

Kazalci uspešnosti potrjujejo, da je v zavodu vzpostavljena organizacija dela, ki zahteva od vseh zaposlenih veliko napora, dogovarjanja in natančnega načrtovanja.

Zagotovo pa v danih prostorskih pogojih uspešno združujemo tradicionalno knjižnično dejavnost s sodobnimi storitvami. Povezujemo veliko različnosti in gradimo most med preteklostjo in sedanjostjo.

Poslovno poročilo je del letnega poročila za leto 2024, ki ga je obravnaval in potrdil Svet zavoda na seji, ki je bila 26. 2. 2024.

Direktorica
mag. Damijana Hrabar

Ilirska Bistrica, februar 2024